

Avanul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei,
 Instituțiuni și bănci 150 lei.
 Muncitorii minieri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Idealul moral

Două mari idealuri trebuie să urmeze popoarele în evoluția lor: idealul național și idealul moral.

În urma războiului mondial am luat în stăpânire patrimoniul strămoșesc, pe care vitregia vremurilor ni-l fărâmițase și înstrăinase. Am împlinit deci un prim ideal, — idealul național.

Privind însă aspectul degradant al zilei când categorii întregi rămân în suferință, când tinerele generații pătrunse de cel mai cald idealism, pășesc în viață pe timp de furtună, cuprinși de completă dezorientare și dezamăgire, când poate câțiva mai bine pregătiți și cu intuiția realității mai clară, răzbat prin furtuna amețitoare spre a ieși la lumină, se văd totuși loviți și aduși iarăși în fața mocirlei de cei care trecuți prin ea, murdăresc mai departe fotoliile departamentelor unei națiuni, când nimeni nu mai așteaptă ziua de mâine cu speranța de bine, ci pătrunși de groază că cei ce cred că conduc destinele acestei țări, îmbrățișători ai politicii nefaste subordonare a intereselor naționale, celor electorale și personale, vor mai veni cu cine știe ce nelegiuiri pe capul lor, când ilegalități par că n'ar fi și în România, când politica a devenit un mijloc de ridicare a nepregătiților, punându-i în imposibilitate de a nenoroci dela tribună generații, când o fiscali-

tate excesivă îndoaie până la circumferență spinarea împovăratului contribuabil român, pentruca titanozaorii politici să înghită până la înecare sume enorme, când conglomerate de legi sosesc la tribuna parlamentară, ca să lovească chiar și în cel mai elementar drept, dreptul la viață, e firesc să ne întrebăm dacă acest caleidoscop bizar în culori negre, nu e pe deantregul consecința unei acute crize morale, nemai vorbind de problema impunătoare epocii-idealul moral.

Faptul e cert și nimeni nu cheamă energic la o acțiune de refacere morală. Vremurile impun mai multă îndrăzneală și mai mult curaj în afirmare.

E momentul să ne strângem de pe drumuri câțiva puțini ce mai suntem ca să arătăm și rățaciților-drumul idealului moral. „Românul“

Gh. Diaconescu-Cândești.

Figuri locale...

Insemnări din pribegie

(Continuare)

Azi s'a împlinit anul, de când a sosit aci vestea intrării României în războiu. Câtă bucurie atunci, și câtă durere mai târziu. Acum iar încolțește nădejdea în suflete. Ne-a bucurat luna trecută vestea ofensivei armatei române, și azi bucuria ne e și mai mare cetind în „Ruskoe slovo“, despre bravura cu care regimentele române resping atacurile îndârjite germane, dirijate de vestitul spărgător de fronturi Makenzen, care voește să cuprindă și Moldova. Minunate articole publică în numitul ziar corespondentul de războiu Breșko-Breskovski, despre eroismul ostașilor români și despre suferințele cu resemnare a populației românești; deplâng totodată lipsa de disciplină din armata rusească.

Vești de pe alte fronturi nu prea sunt. E adevărat că azi zărele rusești se ocupă mai mult de nenorocitele lor stări interne. Pentru că viitorul trandafiriu, ce apărea în luna Maiu — azi când a devenit prezent — e foarte mohorat. Toate merg din rău în mai rău.

Încă în primăvară s'au repatriat, venind din Elveția preste Germania — în vagoane plumbuite — conducătorii socialiștilor maximaliști, numiți bolșevici. Indată după sosire, au început cea mai aprigă propagandă contra războiului, contra guvernului, contra aliaților, contra burgheziei și contra actualei organizații de stat. Această propagandă se făcea cu graiu viu — de cătră o mulțime de demagogi — și prin o mulțime de fițuici numite și ele ziare, însă scrise într'un stil „de ușa cortului“. Și poporul — mai ales muncitorimea de oraș — le ia pe toate de bune. Nici nu e mirare că acest popor — a cărui masse sunt lipsite de lumina minții — este un prielnic teren pentru demagogie. Vine în ajutorul demagogiei și ahtierea, după pace. Au și suferit Rușii multe eșecuri în cursul războiului, dar doresc pacea. Altcum patriotismul e ceva necunoscut la poporul de rând.

La începutul luni trecute bolșevicii au încercat preluarea puterii prin o revoluție în Petrograd. Nu le-a reușit însă. Câteva săptămâni după aceea a fost oarecare liniște. Lenin, Troțki și ceilalți s'au ascuns, iar foile lor au

INTERNE

Marți a sosit din străinătate, d. Titulescu, însoțit de d. S. Rădulescu, subsecretar de stat al ministerului de externe.

D. Titulescu a fost primit în audiență la Palat. Zilele acestea d. Titulescu se va întâlni la București cu d. Iuliu Maniu și cu d. dr. Angelescu.

Conferința Micei Înțelegeri va avea loc la Sinaia

Cu ocazia serbărilor dela Castelul Peleş, va sosi în țară Suveranii Jugoslaviei și Principile Nicolae.

Luni s'a intrunit delegația permanentă a partidului național-liberal de sub șefia d. I. G. Duca.

D. Duca a făcut o expunere a situației politice. Tot odată s'a întocmit și un manifest către țară.

La Sinaia, odată cu Conferința Micei Înțelegeri, se va ține și conferința religioasă cu Iugoslavia.

D. Mihalache se pregătește pentru alegerile generale.

Lupta între d. Maniu și d. Vaida a început pe față. Boiștii pregătesc un nou manifest.

Liberalii au început campania pentru răsturnarea guvernului.

EXTERNE

D. Octavian Goga, care se găsește încă la Berlin, a avut o întrevedere cu d. Goering, preș. de Consiliu al Prusiei și cu d. Goebels, ministru.

D. Roosevelt vrea să devalorizeze dolarul.

În 25 Sept. c., vor veni la Sinaia și Suveranii Bulgariei.

fost sistate. Cazacul general Kornilov cu ajutorul comisarului Savinkov încearcă acum să reintroducă oarecare rânduială în armată.

În ziua de Sfântă-Marie s'a ținut în Moskova așa zisa Adunare obșească, la care au luat parte toți Rușii, cari în viața publică au un rol mai de frunte. Au vorbit mulți, și mai bine și mai slab, și au propus multe metode, pentru îmbunătățirea stărilor; însă nu prea cred că vor ajunge la ceva. O neîncredere și o lăncezeală i-a cuprins pe Ruși, din care nu se prea vede cum vor eși.

Tot la Sfânta Marie a ars și un întreg cartier al orașului Kazan. Altcum, în timpul din urmă, a mai ars în Rusia mulțime de sate, orașe, fabrici etc.

Aici toți zic că aceste incendii sunt fapte de mâni criminale. Unii acuză pe prizonieri ca făptuitori. Și prizonierii înșiși servesc motive, intrucât acum după revoluție, decând ne bucurăm de multă libertate; unii — mai cu seamă dintre Germani — se poartă provocător. Luna trecută a ars și brutăria noastră. Nici azi nu se știe din ce s'a iscat focul, însă nu prizonierii l'au pus.

I. Fodor

Ancheta ziarului nostru.

Continuarea anchetei silvice

Realizări. După cum am mai spus în articolul anterior, începând de la Unire, datorită muncii perseverente a d. ing. Romoșan, șeful ocolului Baia de Criș, s'au făcut plantații în locurile sterile și în parchete. Deasemenea s'au dat pueți oamenilor, cari au voit să-și planteze locurile lor particulare.

Din 2000 ha. sterile, până în prezent s'au plantat 600 ha. Pe un ha. se plantează de la 10—15 mii pueți. Așa că anual s'au plantat 100—150 ha. cu un milion și jumătate pueți.

În anul trecut (1932) s'au plantat 1.200.000 pueți la care se mai adaugă complectările cu 300.000 pueți, așa că total este 1½ milion.

Socotind totalul celor 600 ha. plantate până acum, numărul pueților plantați se ridică la 10 milioane.

La aceste lucrări se mai adaugă barajele și lucrările artistice. Astfel pe „Dealul Fetei” la Luncoiu de sus, s'a plantat în dimensiuni de câțiva metri anul 1932 cu brazi, lucrul fiind executat admirabil. Baraje s'au făcut multe, în cubaj se ridică la 860 m.³, la care se adaugă cele executate anul acesta.

Pe lângă acestea s'au plantat parchetele exploatarelor industriale. Firma Șerban din Baia de Criș, 1932 a plantat pe valea Obârșei „M. Tomnatica” cu peste 400.000 pueți. Deasemenea Soc. „Siab” Vața de jos, a plantat

parchetele din hotarul com. Căzănești și Vața de jos cu 4—5 mil. pueți.

Anul acesta s'au făcut plantații extinse în com. București, Crișior, Curechiu, Luncoiu de sus și jos, Căzănești etc.

Pentru viitor lucrul se va intensifica. Restul sterilelor necesită o intensă ocupație de cel puțin 10—15 ani, după care dată se vor face numai complectări și plantații în parchete.

Deasemenea dragostea oamenilor pentru plantații va crește, iar spesele cu ele vor scădea, căci oamenii vor înțelege rostul lor și vor lucra ei gratuit, din bunăvoință.

Pădurile azi și în viitor. În cece privește pădurile se pune străduință pentru a fi păstrate. Locuitorii nu c'am înțeleg să le îngrijească și de aceea, acolo unde nu este înțelegere și se devastează, se intervine cu legea.

Anul trecut s'a dresat 2000 Procese-Verbale cu delict silvice. După ce își va face o educație poporul nostru și în privința „millei” față de păduri, prin acționarea celor în drept, e neîndoios rezultatul păstrării pădurilor. Vom urmări lucrările de viitor și privim cu încredere, fiind convinși, că omul poate interveni să schimbe unele părți rele ale naturii, căci „omul sfințește locul”.

Ion Blăgăilă

— Timpul — pe la noi — s'a răcit destul de bine. Pe munți a căzut zăpadă. Porumbul este compromis.

Vizita Prea S. Sale Dr. Grigorie Gh Comșa, episcopul Aradului în plasa „Avram Iancu” comuna Brotuna

După terminarea serbării de la Hăl-magiu, P. S. Sa episcopul, a vizitat comuna Brotuna, din plasa Avram Iancu. Aci a fost primit de un banderiu, compus din tineri, cari l'a condus până la intrarea în comună, unde a fost primit, în uralele tuturor credincioșilor și a salvelor de treascuri, de către autoritățile administrative, în frunte cu d. primpretor al Plasei, Nicolae Turucu, care i-a ținut următoarea vorbire:

Preasfințite,

Venirea P. S. Voastre în mijlocul nostru, pe acestea plaiuri istorice, ne umple inimile de bucurie și fericire.

Ziua de astăzi este pentru noi o adevărată sărbătoare, un mare prasnici. În vizita înaltă cu care ne onorați, ne este dat să vedem o grijă părintească mereu sporită și iubirea pe care ne-o purtați cu atâta generozitate.

Astăzi, când necazuri de tot felul ne copleșesc viața, această vizită este pentru noi un imbol la muncă, un stimulent de încurajare și aceia nădejde, isvorată din tăria în credința noastră strămoșească, care ne va aduce, cu o zi mai degrabă îndreptarea mult așteptată...

Intocmai ca apostolii, odinioară, așa și P. S. Voastră în timpurile de astăzi, cutreerați și cercetați aproape fără întrerupere și fără oboseală, până și cele mai îndepărtate sate și cătune, propovăduind cuvântul adevărului și al iubirii de Biserică, Patrie și Tron.

Lipsa acestor învățături pline de înțelepciune și mângâiere, o simțim astăzi poate mai mult, ca oricând.

Exprimându-Vă sentimentele noastre de căldă și sinceră grațitudine pentru cinstea deosebită ce ne faceți, Vă urez P. S. în numele populației din Plasa „Avram Iancu” și Vă zic din adâncul inimei: „Bine a-ți Venit” la noi, să Vă simțiți bine în mijlocul nostru „Trăiți la mulți ani”.

La aceasta P. S. Sa a răspuns, vădit emoționat, în cuvinte calde, arătând scopul vizitelor sale în comune, și mulțumind atât d-lui Primpretor pentru frumoasele cuvinte adresate lui, cât și populației adunate în număr așa frumos. De aici s'a dus în cortegiul până la Biserică.

După terminarea serviciului și a predicii ținute în biserică, a părăsit comuna și plasa, escortat fiind de aceiași călăreți, mergând la com. Ociu.

Cinema „ORIENT” Brad.

24 Septembrie 1933

Verișoara din Varșovia

CU

Liane Haid, Huszar Pufi, Szöke Szokál și Fritz Schulz.
O comedie, răs cu haz.

Monumentul dela Bucova

Ziua de 14 Septembrie a. c., a fost pentru locuitorii comunei Bucova, din Valea Hațegului, un prilej de bucurie sufletească rară. Grație sfaturilor și îndemnurilor cucernicului și Vener. părinte sufletească d. Vasile Berinde s'a ridicat o cruce-monument, pioasă amintire a martirilor ce și-au vărsat sângele pe câmpuri albe de oase, poate neștiut de nimeni; o cruce monument, simbol creștinesc întru amintirea „Anului sfânt”. Cu trudă, dar cu fețele veșnic senine credincioșii acestei parohii, dela poalele munților, au urmat sfatul păstorului lor și împreună, nu s'a precupețit nici o jertfă pentru ridicarea acestui monument, ce va sta ca o mărturie vremurilor și generațiilor viitoare, amintindu-le credința strămoșilor de pe aceste plaiuri și munca depusă de actualul părinte sub păstoriarea căruia s'au făcut atâtea și atâtea lucruri bune pentru Sf. noastră biserică, fapte pentru care numele dănsului va rămânea pentru veșnicie înscris în analele acestei comune cât și în inimile credincioșilor.

Factorii esențiali și activi ai acestui monument au fost d-nii: Romulus Jompan, Ilin Adam, Iosif Sarca, S. Măstăcănean și întreg comitetul bisericesc; fondurile fiind provenite dela compozitorii locali.

În dimineața zilei de 14 I. c., a avut loc în biserică locală săvârșirea Sfintei Liturghii, de către Ilustrisimul Ioan Boroș, arhiepiscop dela Lugoj, S. S. păr. prot. Iustin Bora și S. S. părintele local Ven. Vasile Berinde. După Sf. Liturghie s'a făcut „Calea crucii”, urmată

de sfințirea monumentului de către Ilustr. Sa Arhiepiscopul Ioan Boroș.

Lumea, în număr mare, a ascultat cu pocăiță predica și sfaturile Ilustr. Sale, care s'au rezumat la tăria veșnică și sublimă a crucii Domnului. D. Aug. Ilieșiu, student, în numele administrației, a vorbit, cu însuflețirea-i și verva-i cunoscută, despre însemnătatea acestei zile mărețe, schițând în cuvinte vibrante scenele tragice ale războiului și elogiind memoria mucenicilor neamului.

Oficialitățile locale au fost invitate la banchetul dat de Ven. părinte local, unde au toastat: Ilustr. Sa Ioan Boroș, d. Aug. Ilieșiu, relievănd meritele înalte ale actualului părinte. Părintele Bora mulțumește ilustrului oaspe pentru oboseala ce și-a luat vizitând pitorescul sat Bucova. Părintele V. Berinde mulțumește I. S., apoi credincioșilor și conducătorilor acțiunii întreprinsă și terminată în mod atât de minunat. Masa copioasă a fost pregătită de d-na Valeria Berinde și d-șoarele Miți Câmpian și Mărioara Berinde.

Laudă se cuvine distinsului nostru părinte sufletească precum și tuturor aceluia ce au muncit pentru ridicarea acestui monument, care a fost opera d-lui Ilkey.

I. S. Arhiepiscopul a ținut de bine să viziteze câteva din familiile fruntașe, continuându-și drumul spre Sarmisegetuza, leagănul multor amintiri străbune. A. I.

Note fugare.

Icoane din Cazarmă

...Primăvara... Soarele încălzește cu putere. În cazarmă, soldații scăpați „în repaus” se odihnesc la umbra gardurilor și-a zidurilor, tolăniți în dezordine, cu fețele la pământ și cu frunțile așezate în dosul palmelor încălestate... Sărbătoare. Zi de repaus. Liniștea domnește pe tot cuprinsul Cazarmei! Doar trompetul Bumbu, cu fața arămie, — ca trompeta pe care o ține în mână — din fata „Corpului de gardă”, la scurte intervale, turbură liniștea acestor clipe sunând lin și apăsător, încă de o jumătate oră „furierul dela I-iu”...

...În dosul Cazarmei, în grădinița de flori a Escadronul I-iu cu capul pe brazda cu iarba verde din marginea unui ront de flori, fără nici o formă geometrică, visând — liberarea, poate — doarme dus „furierul dela I-iu”...

...Santinela dela postul Nr. 2, cu carabina pe umăr, resimnat de gheretă, ispitit de vraja somnului, închisese ochii pe jumătate... Și ar fi dormit deabinelea, dacă nu se trezea la tropotul unui cal de trupă, scăpat din grajdul vecin, și care după câteva alergări prin curtea Cazarmei, sfărâind pin nări, se îndreptase spre poartă, turburând somnul epuresc al omului din post!...

...Bucătarul Costache, după ce-și scutură bine, bine de tot, de tutun, buzunarele pantalonilor Kaki cu bazoane negre, își aprinse țigara și din ușa bucătăriei prin fumul ce făcea cercuri, cercuri, privea prietenește spre fântână, la cazanul de bucătărie cel aștepta de mai bine de un ceas. Cazanul care-l dusesse pe umerii săi atâta vreme, și care-i rămânea singurul bun prieten și singura amintire din toată viața ostășească a sa...

...Soarele încălzea cu putere, ridicând dela pământ unde dogoritoare de căldură, iar zefirul căldicel al primăverii, smulgea podoaba albă a salcânilor în floare, și 'n jocu-i copilăresc, o ducea departe, departe în sus de unde, apoi, o lasă să cadă lin pe alele ninse ca de omăt...

...La „Corpul de gardă” soldații scăpați din posturi dorm întinși în dezordine pe paturile lor de lemn, cari pe lângă mătura și „lada de gunoi” formează singurul mobilier al Corpului de gardă. Numai „Șeful de post” Caporalul Mitrică, cu coatele rezimate pe genunchi și cu bărbia îngropată în cele două palme împreunate, se pare că ar voi să reziste somnului, din când în când, tresare, deschizând ochii pentru a-i închide iarăși peste o clipă... Deodată ușa se deschise pe jumătate și Caporalul sări ca ars la auzul vocii ofițerului de serviciu:

Bolile venerice

E clipa cea din urmă când conducătorii ar trebui să se sesizeze și să întrebuițeze mijloacele necesare pentru salvarea acestui neam, a fiilor lui, din ghiarele acestei plăgi, pentru că majoritatea poporului nostru e copleșită de tot felul de boli venerice.

Lupta contra acestei plăgi a societății ar trebui declarată în toate părțile și problema cât mai urgent rezolvată, pentru că întârzierea ei ne va costa mult. De timpuriu ar trebui să se explice tinerilor cele mai elementare chestiuni asupra acestor boli și pericolele ce emană din ele. Educația școlară în tot timpul!... A da tinerilor explicațiunile necesare nu e o lipsă de moralitate și cultură, ci e mai mult, e salvare nemului.

Controlul sanitar sistematic e cel mai bine venit mijloc, pentru stărpirea bolilor. Cât mai multe spitale sunt necesare, pentru că masa populației în care predomină aceste boale.

Pentru acei ce nu cercetează și nu intră în mijlocul poporului cunoscându-i întimitățile, se pare un fleac. În lipsa medicamentelor, extrem de scumpe, poporul inventează fel de fel de „leacuri băbești“, care duc la atacarea altor părți ale organismului, fără obținerea vr'unui succes pentru scopul întrebuițării lor.

Dascăli și părinți instruiți-vă copiii, medici și tineri serioși faceți-vă datoria, cutreerați safele, ascultați suferințele poporului nostru, formați cercuri culturale și combateți aceste plăgi ale societății. E ultimul apel răsărit nu dintr'un pesimism bolnav, ci din constatări reale în mijlocul acelor, care așteaptă salvarea. Să așteptăm cu încredere aportul ce va fi adus de către cei mari, rămânând însă sub impresiile gravității acestor boli, care se întind cu o iuteală fulgerătoare nefiind tratate și produc atâtea victime și tragedii.

Augustin Ilieșiu
student.

tență ne-au pus la dispoziție un remorcher, cu care am făcut o plăcută plimbare până'n adâncul mării.

Am rămas cu toți foarte încântați și delectați cu prisosință de tainicele frumusețe ce ni le-au rezervat superbele priveliști ale M. Negre, în acea zi, când numai Zefirul, alina transparenta apă verzue albastră a mării. Aceia plimbare în adâncul mării, atât eu cât și foști mei elevi n'o vom uita-o niciodată, fiindcă au fost frumusețe rare (pentru noi cei dela munte). Reîntorși în port am vizitat mai multe vapoare pentru a vedea și școlarii atât interiorul cât și exteriorul lor.

Ceea ce m'a determinat și îndemnat să fac această excursie n'a fost decât iubirea de neam și patrie, și de aceea zic: „Nu se poate un lucru mai frumos și mai instructiv decât ați cunoaște țara ta!“ Laplace a zis:

„Acea ce omul nu cunoaște, nu poate iubi“. Cine-și cunoaște bine patria, o iubește de mii și mii de ori mai mult, decât acel ce n'o cunoaște. Foarte bine ar fi, dacă autoritățile competente și chiar și cetățenii, să sprijine și să lase pe școlari să-și cunoască ș'apoi să-și iubească mândra, bogata și frumoasa noastră țară „România“.

Tuturor celor ce m'au sfătuit, încurajat, sprijinit și ajutat, atât eu cât și foști mei școlari, le trimitem pe aceasta cale viile și sincerele noastre mulțumiri.

Ioan Trifan, inv. — Aninoasa.

Acum în fiecare casă radio... Au sosit noutățile expoziție mondiale din Chikago.

► Observați **prețurile reduse:** ◄
R. C. A. R. 17 cu 4 lămpi și vorbitor încorporat direct în priză, Lei 4800. Afară de aceste aparate mai găsiți și ultimele noutăți al produselor europene!
Columbia C.—150 cu 4+1 lămpi Superhet cu vorbitor dynamic, Lei 7500. **Vindem în rate convenabile.**
R. C. A. R. 28 cu 5 lămpi Superhet dynamic cel mai reușit aparat al sezonului, cu scală luminată, tone-control, antiparazit, lămpi noi etc, Lei 8700. — Cereți oferte și demonstrațiuni. —

Reprezentanța pt. jud. Hunedoara: **Max Godel, Mag. tehnic, Deva.**

Excursia școlarilor din Aninoasa. (Dare de seamă).

Datorită oamenilor de bine, cari ne-au sfătuit, încurajat și ajutat în zilele de 3-12 Iulie 1933, am putut întreprinde o frumoasă și lungă excursiune cu itinerarul: Brașov, Sinaia, Ploești, București și Constanța. Această excursiune am întreprins-o cu cei mai meritoși elevi ai mei din fostele cl. VI-a și a VII-a dela șc. prim. de stat din com. Aninoasa, jud. Hunedoara. Elevii, cari m'au însoțit în această excursiune au avut fericirea și norocul să lise realizeze frumoasa și ideala lor dorință, de-a vedea multe din cele ce au învățat și le-a povestit foști lor învățători. În trecere spre mare s'a putut vedea din tren Mureșul, Alba-Iulia, Blajul, Mediașul, Sigișoara și Oltul. Am vizitat Brașovul cu tot felul de muzee și fabrici, văzutam frumoși munți Carpați și încântătoarea vale a Prahovei, Sinaia cu Castelul Peș, reședința de vară a M. S. Regelui Carol II-lea. În capitală, dacă ne-am bucurat de-o primire deosebită se datorește în special d-nei Maria Col. Șoarec, institutoare, București precum și d-lui col. G. Marinescu, prefect. poliției din Capitală. În București, am fost găzduiți în cazarma gardienilor publici, unde d. col. Dimiu,

comand. acestei cazarme, s'a purtat față de școlari, ca un adevărat părinte. Cinci zile am stat în capitală, așa că am avut destulă vreme să vizităm aproape toate muzeele, parcurile, postul de radio-difuziune, aerodromul etc. precum și frumoasele palate ale ziarelor: „Universul“ și „Dimineața“, unde am fost f. bine primiți și unde râvnitorii școlari, au urmărit cu mult interes și curiozitate felul cum se face o revistă sau un ziar. La urmă ne-au fotografiat distribuindu-se și școlarilor spre amintire diferite albumuri și reviste.

Datorită d. N. Constantin, directorul revistei „Realitatea Ilustrată“, școlari au fost duși în mod gratuit la cinematograful „Marna“, unde pentru prima dată elevii mei, dela țară, au avut fericirea să vadă și să audă, cum se rulează un film sonor și vorbitor.

Părăsind Capitala ne-am îndreptat spre M. Neagră, văzând în trecere Bărgănel cu frumoasa și bogata lui câmpie, bătrâna și frumoasa Dunăre la Cerna-Voda; și n'fine ajunși la mare, am văzut marele nostru port maritim Constanța, cu tot felul de vapoare. Prezentându-mă la căpetenia portului, fără multă insis-

— „Șef de post, trimite un soldat la mine la Escadron să-mi aducă o sticlă cu apă rece!“

— „Tăles, d-le Sublocotenent!“ răspunse Caporalul Mitrică, privind ușa ce se închise repede și la cei 10—12 soldați ce sfărăiau tolăniți pe scândurile paturilor din Corpul de gardă.

— „Plantonul Stancu, scoal' și te du de adă o sticlă de apă pentru dl Sublocotenent!“

— „Dar n'am sticlă, don Căprar“ — răspunse soldatul planton Stancu, ridicându-și pentru o clipă capul de pe bucata de lemn, ce-i ținea loc de pernă.

— „Nu știu. Ordinul se izicută, nu se discută“, răspunse autoritar, Caporalul către plantonul Stancu ce-și vârî mai bine bărbia în gulerul vestonului, și așezându-și lemnul-pernă sub cap, începu să sforăe, peste o clipă dormind mai departe...

Peste câteva minute, Ofițerul de serviciu, ivi din nou capul pe ușa Corpului de gardă rostind scurt:

— „Șef de post, apă!“

— Să trăiți don Sublocotenent, s'a dus de-o juma de ceas, plantonul Stancu, și acu trebuie să vie!“ rosti automat, șeful de post, Caporalul Mitrică.

Dacă Ofițerul de serviciu a băut în aceia zi apă rece adusă de soldatul-planton Stancu, sau alt ostaș din garda Caporalului Mitrică, nu interesează... dar seara Caporalul Mitrică, „om vechiu“ cu mustață, — și pe lângă aceia că purta pe ambii umeri câte două rânduiri de galoane galbene ca miezul dovleacului, se cam spunea prin Regiment că acolo în sat la Podeni de unde venise, are și nevastă, legitimă și... doi copii; — împreună cu subalternul său soldatul-planton Stancu, recrut venit numai de 4 luni în regiment, își continuau

Vizitați cu încredere
Croitoria lumii
elegante

ce s'a deschis cu data de 20 Sept. a. c. în piața Avram Iancu (lângă prăvălia dlui I. Tândău) maestru diplomat și absolvent al Academiei Superioară și Internațională de Croitorie și Mode din București, fost premiant la examenele din 17. Iulie a. c.

Se efectuează tot ce depinde de branșa Croitoriei cu garanție.

Cu stimă

Croitoria lumii
elegante
V. LUPU

— Răifăcători au intrat — noaptea — în biserica catolică din Brad, și au furat bani și lucruri bisericesti.

serviciul în Corpul de gardă amândoi în aceeași carceră...

— „Voi,ăștia,răguți, de anul ăsta, aveți mare noroc că s'a desființat bătaia din armată, și, de... n'am ce-ți face... dar să fi fost tu, leat, anul trecut pe vremea mea, când eu eram răgut... apoi ți-și fi rupt fălcile pentru neizcutare de ordin din partea superiorului!“... rosti plin de amărăciune, Caporalul Mitrică către tovarășul său de cantonament, — bineînțeles având grije ca la început și la sfârșit să ridice întru cinstea familiei lui Stancu, câteva bisericici, pentru fiecare din membri pomelnicului și tot atâția sfinți din calendar, cât se poate de cronologic — după grade și vechime — așa cum învățase perfect de bine într'un an și atâtea luni de viață ostășească!...

Ștefan Boțilă-Codriș

Sfaturi practice.

Sfaturi pentru hrană

Dela felul lucrurilor de mâncare și de modul cum se gătește, atârână și înlesnirea cu care se mistuește.

Carnea friptă e totdeauna mai bună de mâncare și se mistue mai lesne de cât carnea fiartă. Carnea de bou și de berbece dau mai multă putere de cât cea de vițel, de miel și de pasări.

Din legume: fasolea, bobul, mazerea, sânt mai nutritoare.

Pâinea de grâu sau și amestecată cu secară este plăcută, sănătoasă și nutritoare numai să fie bine făcută și bine coaptă.

Ouăle sânt foarte ușoare și bune de mâncare numai să fie proaspete și să nu fie răscoapte.

Mai toate poamele sânt răcoritoare, de și sânt prea puțin nutritoare; cu toate acestea sânt bune pentru sănătate mai cu seamă pentru oameni sângeroși, numai să fie coapte și să nu mânânce cineva odată prea multe. Copii limfatici trebuie să se cam ferească de a mânca.

Bucatele grase sânt vătămătoare, mai vârtos când cineva mânâncă prea mult.

Pâinea caldă, precum și cea prea rece și mai cu seamă cea mucedă, untura și untul ranced, cartofii ce s'au scos din pământ mai înainte de timp sânt încă niște lucruri cari strică sănătatea.

Dulcețurile și prăjiturile strică pofta de mâncare, ele chiar vatămă când cineva consumă prea multe.

Copii să nu mânânce mai vârtos bonboane (cofeturi) colorate; culorile cele frumoase îi amăgesc, ele sânt mai adesaori vătămătoare.

E de trebuință ca să se dreagă bucatele spre a le da gust și a le face să se mistuească mai curând; însă trebuie să se ferească cineva de a mânca bucate prea iuți și prea sărate, din ast fel de bucate se aprinde sângele și se poate umfla organele mistuirii.

Albina.

Poșta redacției și administrației

D. M. Ionescu, inv. Gelmar.

Apelul dv. se va publica în No. viitor. Acțiunea d-voastră e frumoasă și merită laude.

Darea de seamă despre congresul inv. va apărea în No. viitor. Deasemeni și despre scopul vizitei la Brad a d. inspector general P. R. Petrescu.

Am mai primit abonamente dela: d. inspector șef Sabîn Evuțianu, Timișoara, d. dr. Paul Opreșă, medic, Nădlac, d. Ștefan Filipescu, București, d. Amos Florea, preot, 49 lei, d. Roman Draia, 40 lei, d. I. Marcu, inv. 40 lei, d. Adalbert Kentschy 40 lei, d. M. Șchiop, Valea Mari, 40 lei, d. Augustin Ilieșiu, student 40 lei, d. Gh. Roșu, inv. 80 lei d. Grigore Tașcău, inv. Almășul sec, 80 lei d. Andrei Beg, inv. Băuțari, 80 lei, d. Flitan, inv. Petrița, 40 lei d. Horia Indrei, Tebea, 80 lei, d. Tache Popa, Fiționești jud. Putna, 80 lei, d. Dumitru Constantinescu, agen sanitar, Hunia-Dolj, 40 lei, d. Ion Filipescu, contabil, Hunia Dolj, 40 lei.

— La poșta din Baia de Criș, — la inspecția făcută de organele superioare competente, — s'au aflat lipsă din cassă 44.000 lei.

Din cercetările de până acum a parchetului se crede că vinovată este d-ra Baby Herman, fostă funcționară la acest oficiu.

O rugămintă

Pentru a nu ne mai expune la cheltueli, am luat hotărârea să nu se mai trimită gazeta decât abonaților achitați și aceluia cari ne vor achita abonamentul până la 1 Oct. a. c.

Rugăm dar pe d-nii abonați neachitați, cari doresc a primi gazeta, să se grăbească a înainta costul.

Informațiuni

— **Duminică 8 Oct. a. c. d. Atanasie Bran**, directorul Ziarului „Graul Moșilor“ -Cluj, va ținea în sala bibliotecii „Oct. Goga“ din Tebea, o conferință despre: „Mineritul în literatura română“.

Inceputul la ora 5 d. m. Intrarea liberă

— **In America, copiii sub 16 ani opriți de-a munci.** În America a intrat în vigoare legea prin care copiii sub etatea de 16 ani sunt opriți dela muncă.

Foarte rari excepții se admit, și aceste după ora de școală, dar numai 2 ore.

Se zice că în fabrici și țesătorii lucau până acum câte 250.000 copii.

— **Parastas pt. Aurel Vlaicu.** Duminică s'a implinit 20 ani dela moartea primului aviator român Aurel Vlaicu. Fiu al județului nostru, prezintă o mândrie pentru noi.

De aceea odată cu parastasul ridicat pentru Aurel Vlaicu, depunem și noi o pioasă închinăciune... spre odihna sufletului lui Aurel Vlaicu, erou al aerului, păstrându-l pururi în memorie.

— **Mire de 94 de ani.** Un tâmplar din Spania s'a căsătorit a treia oră cu o tineră fată de 23 ani, el având 94 ani. E curios felul cum au ajuns la căsătorie.

El în viața lui n'a fost bolnav, doar acum la bătrânețe, fiind puțin răcit, a fost îngrijit f. bine de servitoarea lui, pe care o luă de soție când se însănătoșă.

— **Procesul moșilor.** A început să se judece procesul moșilor cu fostul lor asupritor, faimosul Tischler. Reprezentantul ministerului public, a cerut condamnarea inginerului insp. agronom Popescu Pera, care a făcut cercetarea asupra drepturilor moșilor și pe baza cărui expertiză, comitetul agrar a dat nedreaptă decizie față de moși. El ar fi vinovat de fals.

— **M. S. Regele a vorbit țării la radio M. S. Regele Carol II. a vorbit la radio.** În cuvântul Măriei Sale a îndemnat pe cetățenii țării la muncă și cinste.

Deasemenea a spus că ochiul M. Sale va păzi veșnic toate lucrările ce se fac în România și are speranțe în mai bine.

De aceea M. S. încheie prin cuvintele „muncă și optimism“ și „apa trece pietrele rămân“ adică „greutățile trec și realizările solide și cinstite rămân“. Deci încredere.

Feriti-vă de agenți excroci!

AVIZ!

FIRMA S. SPINHER

prăvălie de textile și galanterie
B R A D, în casa Dnei Vădv. Man

Vă ofere renumitele producțiuni de ștofă a fabricii de postav W. Scherg & Cie, cu cele mai modeste prețuri. Stă la dispoziția Onor-Public o colecție foarte bogată de mostre de ștofă, pentru sezonul de toamnă și de iarnă, și anume: pentru paltoane de damă și de domni, pardisiuri, pentru costume de salon, pantaloni ștrafați și pentru diferite costumuri colorate, exclusiv din lână curată de la calitatea cea mai solidă până la calitatea cea mai fină.

Comenzile făcute prin
firma mea Va aduce nici un risc!

— **Vine iarna.** În munți zăpada a căzut din gros. În partea de miazănoapte și miazăzi a jud. Hunedoara: m-ții Găina, Bihorul, Retezatul, Părăngul, etc. sunt acoperiți cu zăpadă. Iarna se apropie. După spusele bătrânilor iarna ce vine va fi grea.

— **In numele Bisericii ortodoxe române din Brad** se aduce mulțumiri celor, cari au binevoit a suprasolvi la această Producție teatrală, și anume: Dir. A. Sieber Lei 700, Prof. Dr. I. Lupaș Lei 100, Ing. Mețianu Lei 100, Ing. B. Olasc Lei 100, Ing. E. Ambruş Lei 100, Ing. Mihciw Lei 100, Auer Lei 100, L. Lager Lei 100, Controlor S. David Lei 60, Ing. A. Radu Lei 58, I. Incea Lei 60, Băbuțiu Lei 58, Woblich Lei 50, P. Lazar Lei 20, Alex. Draia Lei 16, I. Lager Lei 16.

Pr. V. P.

— **In seara zilei 16 Sept. c., Societatea culturală „Mica“ Brad, au organizat o producție teatrală în sala „Casinei Române“.** S'a jucat piesa „Fînul Coniții“. Diletanții au interpretat bine rolurile. Nu e de prisos, cred, a arăta, că direcția scenei, a avut-o d. prof. Fugăta, omul tăcut, care fără absolut nici un interes lucrează... ferindu-se întotdeauna de orice reclamă.

— **Epilogul „Skoda“.** În desfacerea cu armamentul, se fac noi și noi destăinuri. Acum au început miniștrii să spue unele lucruri. Măine la sigur vor vorbi foștii miniștri dacă nu înscriș, în fața judecătorilor. Min. Ed. Mirto a călătorit în curând în Ceho-slovația, spre a se informa de-a dreptul dela Directorul fabricii „Skoda“, asupra sperțurilor, și oamenilor cari au luat în ascuns sub nume diferite ca: Palaelibus, cauciuc etc. bani grei, storși din sudoarea contribuabilului român. Ministrul comunicațiilor române, spune că a aflat dela Löwenstnain, dir. uzinelor că cine-i „Palaelibus“, și că acesta ar fi luat nici mai puțin nici mai mult doar sumulița de 28 milioane lei, iar alte 7 milioane o altă persoană din apropierea domnului I. Maniu. Va să zică aceste 2 (două) persoane au stors pe furis din pungă țării românești 35 milioane lei!

Doamne unde vom ajunge, cu așa lucruri!?

— **Cum putem să desbarăm câinii, de-a fugi după găini.** De cele mai multeori, câinii își deprind năravul, de-a fugi după găini. Desigur câte odată chiar omorându-le. Năravul ușor poate fi înlăturat cu procedeul următor: se leagă găina de gâtul câinelui și încetul cu încetul răspândește un miros neplăcut, care împreună cu povara, face pe câine, să nu se mai uite în veci la păsările domestice.

— **In jurul otrăvirilor din Șiria și Galșa, (jud. Arad), ziarul „Universul“ ne aduce următoarele știri:**

În urma faptului că laboratorul medical din București a constatat arsenic în visceralele unora dintre morții dela Șiria și Galșa, despre cari am arătat că ar fi fost otrăviți de banda de femei necredincioase, arestate la Arad, parchetul local a hotărât să facă noi desgropări în cimitirele celor două sate.

Eri, urma să se facă deshumări la Galsa.

Comisia trimisă de parchet a constatat că mormintele au fost deja desgropate și cadavrele au fost furate de complicitățile femeilor arestate.

Descoperirea a provocat enormă senzație.

Afacerea otrăvirilor dela Șiria și Galșa ia astfel o întorsătură gravă. E vorba în total de vreo douăzeci de otrăviri.

— **D. General Dragu** va ține Duminică o conferință, — la Gura-Barza, despre „Patrie și Patriotism“.

— **Vineri, la Brad, — se v'a ține congresul geologilor — din țară.** Vor lua parte și geologii din Elveția.

— **Cumpăr o masă-birou, de stejar. — Adresați la red. ziarului.**

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER